

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr 30. ANULU XVI.

Sabiu, in 14/26 Aprile. 1868.

Telegrafulu este de doua ori pe septemana : joi si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste. cu bani gat'a prin scrisori francate. adresele catre expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tiori straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platesc pentru intai ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

La nascerea Archiducesei Maria.

Sabiu 13 Aprilu 1868.

Scirea imbucuraloria impartasita in nrulu trecut a causatu si in cetatea nostra solemnitati pioase si veseloria. In biserica gr. orient de aici s'a tinutu, pre catu scimu din impulsu propriu, servitiu ddiescu de intregulu cleru din locu, in biserica dela Schimbarea la fatia, din cetate, sub pontificarea Pre on. Parinte Protosincelu Nicolau Pope'a, presiedinte provisoriu alu consistoriulu gr. or. archidiecesanu de aici. In biserica romano-catolica a fostu servitiu ddiescu impreunatu cu parada militara, ser'a a fostu iluminata cetatea frumosu. Din balconulu palatulu baronulu Bruckenthal stralucea focu bnegalicu, variandu deosebite coloru. Ser'a fu retragere militaria cu musica pre stradele principale.

Majestatea sea Imperat'es'a si non nascut'a Archiducesa se afla bine. Pentru eri a fostu decisu botedulu, din care Archiduces'a va primi numele **Maria**.

Rugaciunile inaltate din pepturile poporeloru se aduca binecuvntarea ceresca asup'a pr. in Familie spre mangaterea tuturor cetatieniloru credinciosu tronului si dinastiei!

Sa ne ferimu de eclaturi.

Momentele de transitiune totu-deun'a suntu in setile de turbureli. Aceste confunda situatiunea, incatu agera se fia vederea cui-v'a spre a pute petrunde si vede adeverat'a stare a lucrului.

Ne tangumu demultu de impregiurarea acest'a, si tanguirea nostra credeamu ca va fi in stare sa atraga atentiunea tuturor asup'a impregiurariiloru si aspiratiuniloru nostre. Credeamu ca aceste, apretiuite, ne voru conduce la rezultate sigure, la crearea unui venitoriu mai multiamitoriu pentru intraga natiunea nostra.

La noi se vede in sa, ca se templa ca si in lumea medicinala, unde, pre candu medici practici recomanda diete si medicine, cari ceru pacientia in privinti'a tempului, in privinti'a unoru resigatiuni pentru unu tempu; si in privinti'a neplacerei gustului, candu suntu de a se lua medicine amare: lumea pacienta mai bucurosu se ia dupa mijloce paliative, cari promitu vindecare perfecta in doue dieci si patru de ore si cari spunu ca cutare si cutare defectu se delatur'za fara de truda dietetica, cu lecuri dulci, ca prin minune. Tote diagnosele la noi suntu de prisosu, care cum si de unde se scola e medicu politicu; iera cunoscatorii suntu misiei, tradatori, ignoranti si mai scie Ddiu ce.

Continuandu asemenarea nostra, damu de consecintie forte triste. Bolnavulu, care e lesne crediatoriu si pregetatoriu pentru o cura carea cere ostentela si robdare, cerca cu paliativele ce le aude si dela unulu si dela altulu, pre urma se intorce, dupa ce vede ca nu ia folositu acele nimica, iera la mediculu celu iscusitu, in sa acum in casulu celu mai bunu, vindecarea recere o cura si mai indelungata; deca nu dice mediculu ostandu: nu mai pota ajuta.

Diagnosa nostra cea mai buza politica e in sa-si istoria nostra natiunala intraga, apl-cata la impregiurariile presentulu, nu atatu unilateralmente dupa ide'a unui seu altui individu, ci dupa desvoltarea ei din bine in reu, din reu in bine si asi mai departe. Sa nu consideramu numai partea politica, ci si cea sociala; nu numai esternalu, ci si internulu vietiei natiunale.

Istoria nostra luata in totalitatea ei ne va arata diferite periode. Periodele aceste trebuiescu

cercetate, ca se vedemu care ce ne-a adusu; ne-a adusu concentrare seu risipire de puteri si ac'est'a a avutu urmari mai bune ca aceea; a adusu libertate seu tiernur'ea libertat'iei pana la o rusinosa toleranta in cas'a si pre most'a strabuna?

Nu ne putem multiami nici cu atatu, ci trebuie cautatu, ca dupa pusetiunea de astadi, care se fia nisuit'a nostra? si credemu ca o desvoltare a puteriloru natiunali pre langa legi bune, in cerculu caroru starea nostra materiala si spirituala sa ia unu aventu, nu va fi condamnata de nimenea. In directiunea acest'a amu dori ca sa se lucre din partea tuturor barbatiloru natiunei nostre, fara de sgomotulu, prin care sa se faca numai eclaturi, si prin care sa se dea de multe ori numai arme in manile contrariiloru nostri, spre a-si justificati opositiunea si in contra celoru mai drepte doritiie si aspiratiuni ale nostre.

In unu tempu cumu e alu nostru, totu pasulu gresitu, tota vorba nesocotita pote viri procesulu unei crise, carea odata poruita nu se va mai pute opru. Pornirile raselor din Europ'a ne facu situatiunea forte critica. Calculi se facu de fie care parte. Natiunile cele mici sa nu uite, ca potu si ele face calculi, dara acei'a potu si gresiti, fiindu ca ele au numai calculi, dara nu totu-deun'a si puterea de a pune in lucrare rezultatulu calculiloru. Unu sgomotu desiertu, pana a nu ave soliditatea materiala si spirituala pote sa entremure si sa risipeasca numai murii constitutionalu, cari le apara pentru de a face locu undeloru potopulu de tote partile asup'ale si a le spalá depre fatia pamentului.

Cu aceste din urma ne putemu indrepta nu numai la adres'a barbatiloru nostri, ci la a tuturoru aceloru ce urmeza asia si au acelesi interese si acelesi nevoi, cari suntu asia dicendu comune cu a le nostre.

Amendone impregiurariile atinse ne intetiescu dara la precautiune si la seriositate. Amendone ne amintescu delicat'a situatiune a nostra, carea cere nu numai promisiuni de a nu parasi caus'a natiunala, — caci omu de nimica aru fi acel'a ce aru parasi'o —, ci de a lucra dupa puterile concesse de impregiurari si cari i suntu deschise fia carui membru alu natiunei, dupa sfer'a in care se afla. Va se dica: preotulu sa fia conscientiosu in luminarea poporulu, invetiatiunulu in crescerea tinerimeii, cealalta inteligintia in spriginirea cu cuventu si cu fapta a claseloru poporulu pentru o stare buna materiala etc. cari tote dau putere poporulu intregu de o potriua si candu vinu actiuni mai insemnate politice, au tote clasele poporulu unu simtiu, o cuprindere proportiunata a intereseloru loru si toti suntu de o potriua insufletiti pentru causa. Atunci, ca sa ne folosimu de o metafora, apoi putemu dice, ca vomu ave si generali si ostasi, si materialu pentru lupla.

In fine sa nu ne perdemu in idealuri, ci sa avemu de inaintea ochiloru acelu principiu umanitariu, ca tote actiunile nostre sa fia scopulu de a ajunge la cultura si de a latl cultur'a cea adev'erata, dara nu cea mincinosa.

Eveneminte politice.

Sabiu in 13 Aprilie.

Adonarea din Comitatu Temesulu a asterntu prin deputatulu Ales. Mocioni dietei o rugare pentru si in cestiunea natiunaltatiloru, respective a deslegarei acesteia. Mai la vale comunicamu programulu conferintiei din Comitatu Aradulu. „Pesti Hirnok a venitu in focu si in unu articulu dice ca procederea romanieloru din Temesiu e o manopera, prin carea se impedeza deslegarea cestiunei natiunaltatiloru de totu. Redactiunea in sa in o nota

dice, ca natiunea magiara era fi nebuna, deca se aru invol la deslegarea unei legi care n'a fostu si nu e de lipsa in Ungaria.

Cu privire la cele din afara instramu mai multe sciri ce le aflamu in duarie de diferite nuantie:

„Neues Fr. Bl.“ de Vien'a comunica nisce epistole sosite din capital'a Prussiei in urm'a carora o ingrigire de resbelu pare a fi fundata. In Berlinu se simte, ca cestiunea Schleswigului are o fatia forte seriiosa, si ca ea nu e afara de tota discussiunea precum se credea acest'a mai cu seama de catra Chauvinismulu liberalu-natiunala. Caus'a acestei cunoscintie adev'erate care de odata s'a res-panditu jace in acelu evenimentu, ca Dani'a a incercatu spre cea mai mare surprindere a politici-loru prussiani, cari acest'a o tineau cu neputintia, ca fatia cu resonulu pusciloru cu acu s'aru pute provoca si la altii, a castigá pentru sine cabinetele puteriloru mari in caus'a Schleswigului. Chiaru acesta incercare e de ajunsu, spre a descepta regimulu prussianu din somnulu dreptiloru, de-si in Berlinu se scie forte bine, ca nici un'a din puterile avocate nu o va afla acum de oportum, de a satisfacé dorintiele Daniloru. Cu privire la desfasurarea mai departe a cestiunei prusso-dane, marturisesc o epistola oficiosa din Berlinu cu o nativitate minunata, ca aru fi de insemnate a afla, ca privis'aru in Berlinu de posibila o amestecare seriiosa a Austriei si Franciei. Din sum'a raporturiloru si desluciriloru oficiose apare contrariulu; in sa cu tote acestea sea fia factu, ca in Berlinu s'aru privi intrevenirea puteriloru amintite ca orem neinecungiuravera, ca numai in privinti'a formeii incercariloru de mijlocire s'au speratu totu-de-un'a partea cea mai buna dara posibilitatea de a se intorce lucrulu spre reu nu este de a se perde din vedere. Si acest'a din urma este cu atatu mai ver-tosu a se lua in consideratiune, cu catu nu s'au facutu nici unu secretu din aceea, ca persone de influintia din Parisu au intrebuintatu tote mijlocele spre a indupleca pe imperatulu Napoleonu la o politica inamica Prusiei. Aceast'a din norocire nu le au succesu acestora, in sa invingerea, care va'u reportatu nepasarea cea liniscita a Prusiei si septama-na patimiloru, nu e destulu de garantatoria, ca Chauvinistii de dincolo de Renu se voru tienea intr'adeveru de invinsi, si neincrederea in caracterulu celu pucieu alu situatiunei nu s'au micioratu prin evenimentele mai noue dupa terenulu diplomaticu. Nice in Parisu nu se voru linisci inimel' asi curendu, precumu pare a se dori acest'a de catra foile guvernamentale; ci din contra se afirma din Parisu, dupa unele sciri private si demne de credintia, ca Franci'a va suprindé lumea cu unu factu insemnatu in cateva septemani, indatu ce va fi gata cu inarmarea.

Cestiunea poloniei dice „Tr. Carp.“, pare ca reinvi-eza. Eata ce dice despre acest'a gazeta „Le Courier francais“: „Amu vorbitu eri despre sgomotulu res-panditu in privinti'a unei resculari in Poloni'a. Lumea oficiale, se dice, este forte preocupata despre caracterulu politicu alu unui prandiu datu in palatulu regale. Elementulu militariu domnia la acestu ospetiu si Principele Napoleonu s'aru fi aretatu ca unu partisanu forte infocatu alu unui resbelu in contra Russiei.

„Aceste sgomote, de-si dupa parerea nostra nu merita multu crediamentu, cu tote acestea pune in ingrigire opiniunea publica; si se pare ca contine in ele ore-care adev'eru, mai cu deoseblre ca intre guvernulu rusu, si guvernulu austriacu s'a schimbata prea multe deprese. Russi'a aru fi adresatu ambasadorulu seu la Vien'a d. de Stackel-berg, o nota secreta prin care s'aru cere dela dlu de Beust a declará neutralitatea Austriei in casu candu s'aru resculá crestini din Oriento. Dreptu

compensare Rusii a aru permite Austriei de a se întinde în Principatele Moldo-Române. D. de Bismarck aru fi fostu pedata informatu despre cercările Rusiei."

De alta parte, continua „Tr. Carp.“ totu foile franceze ne aduce scirea ca Maresialulu Niel, ministrulu de resbelu, aru fi datu ordine a se face unu studiu seriosu asupr'a cartei Poloniei.

Apropierea între Austri'a și Franci'a se face numai pentru cestiunea polona; se crede totu dupa foile franceze, ca această contielegere este relativa și la afacerile din Principate. O intervenire diplomatica în afacerile noastre a fostu provocata de Franci'a. Imperatulu Napoleonu este foarte nemulțamitu de situațiunea în care se gasește politica noastră, deca ne mai este permis a dice ca mai avemu și noi o politica. Ceea ce combate Napoleonu la noi, este spiritulu demagogicu, și spre acestu sfersitu organele cele mai bine informate ne asigură ca este vorb'a de ocupatiune. Dilele trecute foile din Constantinopole vorbea ca turcii prin întielegere cu Austri'a și Angli'a au se ocupe țierile. Astadi Austri'a afirma ca, prin întielegere cu Franci'a și Angli'a, va ocupa țier'a.

„La Liberté“ în privinți'a orientului:

„Rusii acum nu se mai ascunde; ea organiză în Bulgari'a o miscare care se pôte privi ca punctulu de plecare în cestiunea orientului. Rusii însa nu voiesce a provoca aci unu resbelu generalu. Scopulu ei este de a urzi o rescôla; ca cea din Cret'a, ca să pôte sapă cu încetulu puterea turcesca. Putemu asigură, adange fôia franceza, ca în cele dintâiu dile ale lunei lui Maiu, trupele turcesci se voru întâlni cu insurgenti' Bulgari'."

Publicăm dupa foile magiare urmatoriulu estras din o corespondinți'a dela Bucuresei esita în „Gazeta di Torino.“

„In Transilvania, în Banatu și în Ungari'a de preste, Tisa s'au formatu comitete spre a răspandi între poporulu român spiritulu naționalității. (Pentru această nu sunt de lipsa comitete, ci scôla R.) Comitetele filiali sunt în legătura cu comitetulu centralu din brasiovu, și căpeta ajutoriu dela guvernulu român. Românii, precumu dice corespondentele, și pregatescu calea pentru asi eluptă nedependinți'a și unitatea; și accentuându însufletirea, dice ca decumva grecii și slayii greci au acele și aspirari cu romanii, imperiulu austriacu și celu turcescu trebuie sa se rîneze chiaru și în contra voinței Angliei și a Franciei.“

Miscarea spiritualu-liberala a timpulu nostru.

Sub acestu titlu găsim în „Reform“ dela 16 Aprilu nr. 16 începerea unui ciclu de articuli. Din

acesti avemu dejă pre celu dintâiu articulu dinaintea ochiloru, carele începe cu aceea, ca aru fi o mare retacire deca aru crede cine-va, ca voru încetă luptele contra bisericeii, dupa ce se voru deslegă unele întrebări speciale și deca aru crede cine-va, ca lupt'a e numai pentru delaturarea concordatului, a privilegiilor bisericesci și pentru ajungerea la o libertate religioasă și egalitate de confesiuni. Lupt'a, carea a începutu a intră și în masele poporului, întesce mai departe; e îndreptata cătra totu ce e bisericescu.

„Este lupt'a științei“ continua apoi mai departe, „contra credinței, a spiritului liberu contra autorității, a filosofiei contra religiunii positive, a materialismului contra spiritualismului. Această lupta nu e nouă în istori'a culturii din vécurile creștine. Lupt'a acest'a putemu dice, s'a începutu sub ochii lui Christosu între apostoli și s'a continuatu în toti seculii, parte de cătra singurateci cugetatori (filosofi), scormonitori și dubiatatori, parte de cătra scôle și corporatiuni științifice întregi prin critica istorica, analiza filosofica și prin cercetare empirica a naturii. Astadi resuna parol'a luptei acestei'a în tota lumea civilizata, conducatori' stau în fruntea la miliône de luptatori, tînt'a luptei e aducerea unui tempu nou și deschiderea unei epoc noue de cultura.“

„Lupt'a asiă dara nue îndreptata numai contra bisericeii catolice. Ea mai totu asiă se pörta în biserica protestantica și chiaru și în cea grecească inca se arata simptomele ei. Lupt'a din diu'a de astadi e îndreptata contra creștinismului preste totu și asiă în contra iudaismului, încatu acest'a că religiune, e numai o premergere amurita a ideii creștinatității. Tempulu nostru se lupta contra ori-cărei religiuni descoperite și pentru religiunea ratiunii (mintii), seu a naturii, tempulu nostru se lupta contra Ddieului personalu și pentru ddieirea asiă numita iminenta versata în tota natur'a și ajunsă la cunoscinti'a în omu.“

„Cu triumfu arata conducatori' acestei lupte la castigurile dejă facute pre acestu terenu. Astro-nomi'a, dicu ei au rapitu religiunii descoperite ceriulu, cunoscinti'a pământului și ia pământulu și critica istorica a aratau, ca Christosu, nu numai ca nue persôna ddieiesca, dara preste totu e numai un'a mitica, filosof'i'a naturala arata ca afara de natura nu exista altu Ddieu și ca totu ceea ce numim noi spiritulu nu e altu ce-va decatu potinți'a cea mai înalta dela puterea creatoria a materiei.“

Tempulu nostru și pune tot'a velf'a în parea acest'a și în culmea cunoscintiiei se, triumfeza spiritulu omenescu asiă încatu se lapeda însusi spiritulu pre sine și se aduce jertfa tru-

fi e i sele. Această trufia trista sta întru aceea, ca spiritulu omenescu, în clipita, candu vrea sa dovedesca puterea sea ddieiesca prin aceea, ca elu e în stare sa intre în ascunsele (tainele, secretele) ddieiei, se lapeda pre sine și si da însusi atestatul: „Eu (omulu) nu sum altu ce-va decatu unu productu rafinat alu materiei!“ Si asiă vedemu, ca tocm'a cei culti din dilele nostre credu, ca e o cecintia a culturii, a nu crede nimic'a, decatu aceea nefericita idea, ca nêmulu omenescu nu e nimic'a altu ce-va, decatu o specia nobilitata ori degenerata de maimutie!

Sunt nenumerați acei'a cari se lupta în lupt'a această'a numai că glota condusa de alții, și fara de a cunôsce și ei tînt'a cea din urma a luptei. Dara și acei'a căroru le sunt tintele aceste cunoscute, numai cate odata o spunu acest'a pre fatia. La parere ei lupta numai contra rătăciriloru și abuzuriloru singuratece, arata respectu cătra religiune în esenti'a ei și afirma afi și a remanê creștini buni și chiaru catolici buni. Contrarii acestor'a, cari credu în spiritulu celu descoperitu alu lui Ddieu sunt mai sinceri. Ei recunosc firea luptei, marturisescu pre fatia convingerea lor și lupta pre mörte, fara masca. Rom'a a anunțiatu lupt'a denou prin Syllabus și cine se va putê indoî, ca nu voru fi asiă de aspri în condamnarea spiritului modernu și ortodocsii protestanti, grecesii și mosaicii, care spiritulu modernu nu se indestulesce numai a asaltă ceriulu și alu luă în posesiune, ci alu aretă că o nimica. Această lupta moderna de uriasi va avê sa trecă inca prin multe fase. Sa privim puținu lucrulu. Dreptu introducere aducemu unele citate și adeva mai anteu dela unu filosofu, apoi dela unu episcopu catolicu și apoi dela unu parinte bisericescu.

Hegel dice despre originea creștinismului: „Lumea romana (vechia și pagana R. T. R.) ne mai sciindu ce sa se faca și în durerea de a fi parasita de ddieu a împinsu înainte și a grăbitu rumperea cu realitatea și implinirea dorinței comune dupa o indestulare, carea o pôte omulu ajunge numai cu spiritulu și în cele din laintru și apoi a pregatitu terrenulu pentru o lume mai înalta spirituala. Ea a fostu fatulu (ursit'a) care leau inadusitu ddieii și lumea cea vesela ce eră în serviliulu ddieiloru. Ea a fostu puterea, carea a coratitu anim'a omului de tote extraordinaritățile. Tota starea ei se asemênă cu loculu pentru nascatori' și durerea ei cu durerile nascerei de unu spiritulu mai înaltu, carele s'a descoperitu cu religiunea creștina. Acestu spiritulu mai înaltu cuprinde impacarea și eliberarea spiritului, pentru ca omulu capata cunoscinti'a despre spiritulu în generalitatea și nemarginitatea sea. Ddieu numai asiă se recunôsce de spiritulu, fiindu elu sciutu

POISIORA.

O cugetare la cele Sfinte.

(Urmare.)

— În epilogu arată, cătu de greu este dara peccatulu, deca s'au cerutu atăt'a jertfa din partea Mantuitorului pentru noi; căte chinuri au suferitu elu de dragoste cătra nêmulu nostru celu omenescu; au luat asupr'a și si au primitu atăt'a pedepsa pentru peccatulu lui Adamu, în locu de a o fi primitu noi, cari eramu vrednici de ea!

Mai încolo îndemnă pre ascultatori' la pocăinți'a, prin nisce espressiuni destulu de vii.

Arată pocăinți'a lui Petru; perirea Judei.

Ce cuvinte frumoșe erau ale lui Petru pocăindu-se! — Băremu unulu aici: „Dama tagadutu în Ierusalimu; lu votu propovedii în tota lumea!“

Apoi ne deslusi învătura, care o putemu noi trage din acesta conventare.

Înceia rugandu pre Ddiedieu, sa ne ajute sane pocaimu!

— În urm'a descrierii evenimentului aretat, dupa cum o audiamu adeva acest'a din gur'a laudatului oratoru în sânt'a biserica, ni se parea ca privim chiaru și cu ochii nostri cei trupesci pre Mantuitorulu în chinuri; iera pre fariseii, carturarii și poporulu jidovescu de atunci, — adeva cei dintâiu plini de pisma, însa acesti'a de prostia; votisându mörtea învăturati' dmediescu, Mantuitorului lumei, Christosu!

Mai trebuiau acum și alte cuvinte și argumente miscătoare de anima dela oratorulu sa ne motiveze la dragostea cătra Mantuitorulu, Luminatorulu nêmulu omenescu, cătra edificatoarele invetiari ale lui, și la pazirea acestor'a; la temerea de peccatu și ferirea de pisma, grôza de prostia? — etc.

Dara totusi nu remâne nestatorita în animele nostre dragostea cătra Mantuitorulu și — prin primirea ureloru argumente în altu modu faptuitor; acestea ne faceau adeva la tempu potrivit, sa ne mai luăm ochii dela varvariele dusmaniloru Mantuitorului, ce le seversiau ei asupr'a lui și sa ne mângaiama cautandu și la bunătățile, cu cari ne-au daruitu Mantuitorulu chiaru și în mâna.

Argumentele de felulu acest'a sun au cam asiă:

aa) Cu referire la cercetarea de cătra Pilatu a marturiiloru în contra Mantuitorului:

Unde eramu atunci Apostoli' se spuna, ce au lucratu Christosu; sa istorisêca, cum au îndreptata elu pre multi pacatosi prin invetiaturile sea cele mantuitoare, cele alese și menite pentru mantuirea tuturoru din nêmu în nêmu; au stersu lacrimile multor intristati; au hrănitu cu minune mii de flamendi; au datu vedere orbiloru audire surdiloru, graiu mutiloru — se spuna lui Pilatu, ca pentru acele minuni, pentru adevêrul invetiaturiloru sea este pismuitu, trasu și pârțitu la acea judecata de cătra înreutătiti' farisei și carturari!

De ce nu au venit acolo toti, căti au primitu acele daruri; de ce nu veneau acei'a, pre cari i vindecase Christosu de lepra lor, acei'a, pre cari i inviase elu din mörte? — ca sa fi făcutu pre Pilatu, sa cunôsca mai de aproape pre Christosu!

— Nu au venit de frica aceloru dusmanu ai Mantuitorului.

De ce nu le-au doveditu însusi Mantuitorulu tote acele bunătăți și minuni, căte le-au făcutu elu în tota Palestin'a: Iude'a, Samari'a, Galile'a?

Elu tacu, căci au vrutu sa se jertfêca pentru mantuirea sufletelor nostre!

bb) Cu referire la judecata cea nedrepta a lui Pilatu, carele convinsu despre nevinovati'a lui Chr., totusi au poruncitu, sa-lu bata:

Unde eramu atunci aporatori' dreptății sa protestadie: „Pilatu, tu că judecatoriu te-ai convinsu despre nevinovati'a lui Chr.; cum poti dara porunci, sa-lu bata? Batai'a este pentru facatori' de rele — nuielele, bicele sunt pentru sclavi, pentru talhari; dara Christosu n'au gresitu nimic'a; este nascutu liberu; se trage din nêmulu Imperatului Davidu; este fara de peccatu, prea sântu, prea dreptu însusi fiulu lui Ddiedieu!“

Otarirea tă nu pôte avea locu, căci este nedrepta; noi apelăm la Cesarulu!“

cc) Cu referire la rusinătorea desgolire a prea sântului trup alu lui Chr. prin slugile lui Pilatu:

Ce diabolêca hătjocura! Fiulu lui Ddiedieu, carele au infrumșetiatu ceriulu cu stele, au imbracatu pământulu cu verdêtia cu flori, sa stea golu înainte nemulțamitorulu poporu, a jidoviloru, a pagănilor!

Cerescule Parinte! Pre fiulu celu retacitu vedindu-lu tata-seu descultu și stentiosu, i-au adusu îndata vestminte, sa nu-lu vedea slugile lui golu; iera aci înreutătiti putura desgoli în curtea lui Pilatu pre fiulu seu; putura privi la goliciunea prea curatului seu trup? Sântiloru angeri! cari nu l'ati acoperatu atunci cu aripele vöstre? Luminatoriile söre! căci nu te-ai ascunsu atunci, sa fi lasatu se traga întunereculu noptiei perdêu a sea preste Chr.? Adame! Adame tu te-ai rusinat

că Treime. Acestu principu nou e punctulu in giurulu carui a te inverte istoria lumei. Pana aci si de aci purcede istoria. Candu a venitu plinirea vremei a tramisu Ddiu pre fulu seu, dice bibli'a — Acc-l'a-si Hegel, carele fu numitu deatatea ori inveti-toriulu filosofiei necredintiei dice mai departe: „A pune filosofi'a in loculu credintiei e asia de mare nebuni'a, ca si candu ai vrea sa dai cuiva in locu de anima o disertatiune despre cercul'ea sângelui, seu candu in tempuri de fomete pentru alinarea fometei ai vrea sa dai cuiva disertatiuni despre procesulu mistuirei.

Nobilulu episcopu dela Constanti'a, I. H. v. Wessenberg scrise: Déca in decursulu seculiloru crestini nu a pututu deveni dragostea domnitorea si sufletulu tuturoru popóreloru, de siguru ca liter'a si spiritulu evangeliului nu porta vina, ci acest'a (vina). cade asupr'a vicleniei si intrigeloru egoismului fugatoriu de lumina, asupra spiritului minciunei alu patimiloru omenesci si a politicei, carea se infrumsetieza asia de lucuros cu colorile iubirei de ómeni, pentrucá sa castige trecere scopuriloru sele egoistice. Crestinismulu celu adevratu si nefalsificatu cuprinde in sine o putere, carea singura este in stare, precumu nu este alt'a, a ajuta intru tóte neputintiele de pre pamentu, ori unde ómenii voru fi aplecati a primí invetiaturile si prescrierile sele in anima si in viata. Prin observarea acestoru principie s'aru fi impedeatu tóte relele, abuserile si nedreptátile, cari au provocatu revolutiunile in lume; va sa dica, nici odata in lume nu s'aru fi escatu impregnári de acele, cari sa impinga pre popóre la ide'a, de a cautá respectarea drepturiloru si a demnitátiei ómenimei pre calea cea periculósá si nesigura a resculáriloru violente.

St. Augustinu díse: „trei lucruri suntu necredibile si totusi s'au intemplat: întâiu, ca Ddiu s'a făcutu omu; a dóu'a, ca nisce pescari simpli a látitu scirea acest'a, si a trei'a ca tóta lumea crediut'o.

PROVOCARE

Catra romanime a din Comitatu lu Aradului.

Conferinti'a intielegintiei romane din comitatulu Aradului, tienuta in Aradu, in 14/26 Decembre 1867. cu scopu, de a delige directiva ce e de a se urmá intre impregiurárele de acum atátu pentru inaintarea bunului comunu in genere, cátu si pentru promovarea intereselorú noastre nationali in specie, — unanimu a exprimatú dorinti'a; cá romanimea pretotindenea prin municipalitáti sa se intrunésca cátu mai stensu spre o conlucrare comuna fratiésca in tóte agendele ei publice, cáci

intea socii tale; nu te-ai incumetitú, sa te areti inaintea lui Ddiu, dopa ce ai cunoscutu, ca erai golu; cu frundie de smochinu te-ai acoperitu, pentru tine au trebuitu sa stee Christosu celu fara de pecatu golu in curtea lui Pilatu?

dd) Cu referire la lovirile cu nuiele, cu bice. Ceriule, care compatnesci pre unu vierme strivitu, nu ai cursu in lacrima la acea infricosiata si prea infiorátore sangerare?

Nu pentru ca elu era uimitu de dragostea, care putea suferi alátea dureri si rusine!

Pre candu atunci, candu unu tata necajitu ia nuieu'a, sa bata pre vinovatulu seu pruncu, sare indata doio'sa si compatimítorea mama, ia in bratie pre copilu, lu acoperé cu umerii sei, primesce ea insasi pre spatel'ei lovirile maniosului tata, numai cá sa nu oimerésca pre iubitulu ei pruncu; tocm'a asi'a au făcutu si dumnediesculu pastoriu celu prea doiosu, Domnulu si Mantuitoriulu nostru Issusu Chr. cu noi fii sei.

Tóte nuielele bicele, cu care l'au chinuitu pre elu tirani, erau gatite pentru noi peccatosii; dara Christosu ne-au luatú pre bratiel'ele sele, ne-au acoperitu cu umerii sei cei goli si au suferitu tóta bata'ra pentru noi.

Asia, asia! — Dragostea cátra noi, oile sele cele perdate, a sangeratu si a ráritu atátu de infricosiata trupulu dumnediesculu nostru pastoriu!

O, Issuse prea dulce! cáte suferintie, cáte batjocuri!

Destulu aru fi fostu numai o picátura din sângel'eu seu celu scumpu sa-lu fi versatu pentru mantuirea nóstra!

Dara tu ai voitú sa ne areti prin atátea suferintie dragostea cea nemarginita spre noi; sa ne legi pre noi de tine cu nisce legaturi de vecinica

numai asia si prin acest'a va potea dá semnu de viatia, cá unu poporu demnu de tóte emolumentele starei constitutionale, si de o sorte mai favorítóre.

Conferinti'a purediendu din indemnulu acest'a si avendu cea mai firma sperantia, cumca intentiunea ei salutaria va afla resunetulu celu mai placutu in animile tuturoru romaniloru, — a állatu de bine a se compune o insocire nationala romana, pe langa urmatoriulu.

Programu:

„Considerandu-se: cumca intru unu statu constitutionalu starea politica a unu poporu mai alesu prin insociri se pote intari si promová la la seopulu doritu;

„Considerandu-se: ca in comitatulu Aradului si pana acum se formara partite politice, care desu in multe se potrivescu cu intentiunile nóstre nu mai puciene loiale, decátu ale lorú: dar totusi acele nu corespundu in tóte intereselorú speciali ale poporului románu;

Mai departe considerandu-se: ca intieleginti'a romana din comitatulu acest'a nu pote fi indiferente catra trebile publice ale patriei, si intre acestea catra interesele si dorintiele speciali ale poporului románu, ma chiar ea se simte naturaliminte chiamata a conlucrá spre promovarea acelor'a, si a dá expresiune adevérata opiniunei publice a poporatiunei románe din acestu comitatu;

In fine considerandu-se: cumca indestularea ulterióra a intereselorú noastre nationale va aterná mai vértosu de la o lucrare solidaria a intielegintiei románe in afacerile autonome ale municipieloru comitatense si cetatienses; — intieleginti'a romana din comitatulu Aradului compune o insocire nationala romana pe langa urmatoriulu programu politicu:

1. Partia nationala romana din comitatulu Aradului, pe langa pastrarea credintiei stramosiesci catra tronú si dinasti'a domnitóre, se declara pentru principiile cele liberale, care au produsu asiediamintele democratice ale legiloru din anulu 1848. — recunósce integritatea patriei comune, si voiesce sustinerea si desvoltarea constitutionei acest'a, asiediate pe representatiune poporala si garantata prin legi fundamentale, — deodata insa partia acest'a e convinsa: cumca deslegarea cestiunei de nationalitate pe temelulu principiului egalitátei complete, spre indestularea tuturoru popóreloru patriei, este nu numai drepta, civilizátiosa si neamánabila: ci acea sta chiaru in interesulu principale alu consolidárii patriei, si libertátei constitutionale;

multiamita si sa ne inveti, a despretiui disertatiunile lumei pentru Imperati'a cerului.

Si óre tóte acestea, venite in acea sánta Dumineca in sánta bisericá de pre sántitulu amvonu despre evenimentululu descriu la audiulu crestiniiloru, cari se aflau acolo de fatia, mai putera tasá ce-va ne deslusu neintiesu, si asi'a — necapaveru de a intári nutritia dragostei cátra dumnediesculu invetiatoriu si Mantuitoriulu nostru, Issusu Chr., in animile lorú astfelu, cátu se pote cresce si aduce fructele cerute? — dopa cum omp vediatu adeca, ca au urmatu desfasurarea lorú!

Nu au fostu tóte acestea in stare a convinge pre ascultatori si despre greutatea peccatului, despre urmárele lui cele rele?

Nu au potulu, dicu, prin tóte acestea atrage pre ascultatori frumseti'a si dulceti'a ródelorú pocaintiei?

S'au aretatú, cátu de veninosu, cátu de usturaciosu, cátu de grozavu este peccatulu!

Cine nu aru fugi dara de elu; cine nu l'aru inchina ladului, de unde se si trage elu, si asi'a scuturata de elu omulu prin pocaintia se alege, apoi la dragostea lui Christosu!

Dara óre nu prostria este nutritiorea peccatului pre acestu pamentu?

Nu isvoiescu din ea tóte relele, tóte neporcirile vietiei trupesci si sufletesci, vietiei vremelnice si vecinice?

Cine se pote enumera primejdiosele odrasle ale peccatului, ale petitiunei ladului, laptele la pieptulu ei?

Totusi amu puté privi „pism'a" cá pre cea mai marsiava, dara totu deodata si caa mai primejdiosa dintre acele odrasle! — din ea esu, nein-

— din care motivu parti'a e convinsa si despre aceea: ca prin realizarea acestoru principie pe calea legislativa, constitutionea patriei e de a se complini cu legi corespunditoare si in privinti'a acest'a; in fine parti'a se declara pe langa principiulu egalitátei tuturoru confesiuniloru, si si pe langa sustinerea sistemiei si autonomiei municipieloru organizande pe temelulu representatiunei poporului.

2. Conformu principiiloru manifestate, parti'a intre marginile legiloru sustatátore va conlucrá din tóte poterile la promovarea bunului publicu alu patriei, si la inaintarea causei publice a natiunei románe din acest'a tíera in genere precum si la promovarea intereselorú speciali ale poporatiunei románe din comitatulu acest'a.

3. Membru in parti'a acest'a pote fi oricare romanu din comitatulu Aradului, provéditu cu dreptulu unu alegatoriu, care seu prin subserierea programului acestuia, seu si altcum se declara de membru.

4. Pentru bun'a contielegere si conlucrare solidaria in tóte agendele partitei, membrii acestia se indatorescu, parerile lorú individuali a le supune totdeun'a votului maioritátei.

5. Trebile partitei le va conduce unu comitetu permanentu, alesu de adunarea generale constituanta.

Aceste ar fi dara principiile fundamentale ale partitei nationale romane infiintande in comitatulu Aradului; si spre efeptuerea si punerea in viatia a acestoru'a, au otarátu conferinti'a constituirea unu clubu (partia, insotire) nationale romanu, a caruia centru se fie Aradulu.

Oricine va ceti programulu acest'a, se va convinge delocu, cumca acea tientesce la salutea patriei nóstre comune, la indestularea tuturoru popóreloru din tíera, si la fericirea dulcei nóstre natiuni; deci spre asia scopu a ve intruni nanumai ca suntemu indreptátiti, ci tocmái interesele nóstre cele mai momentóse ne demanda, ca cu totu zelulu si cea mai caldúrosa simpatia se lu inbratisiamu.

Romanimea din Comitatu lu Aradului cu multu mai mari dovedi a datu in trecutu: ca scie, pricepe si voiesce totdeun'a a se insirá intre anteluptatorii intereselorú noastre nationali, — decátu se fia de lipsa a o insufletu simat tare cátra unu scopu, ce nu rábda indoiála, ca i-a sositu tempulu de a se realiza.

Apelámu dara la semtiulu celu curatu nationale alu fia-cáru romanu din comitatulu Aradului, provéditu cu calitatea receruta prin programu, de a pote fi membru activu in parti'a romana infiintanda:

tielegere, deshinare, aproi tóte relele, cáte, si le pote ántipui cine-va!

Au dóra crede cine-va, ca numai in lumea fantasiei va pote afla peccatulu, prapaditoriu? — Iatúra si pasit spre lumea reale cea fisica; pasiesca pre pragulu palatului memoriei cultivate, si — acolo ce-i bate mai întâiu de felitulu acest'a la ochi?

Umediela au simtitu vre-odata fia-carele dintre noi; fia-carele cunosce, ce va sa dica acréla; fia-care cunosce ce va sa dica arama, plumbu, fieru si alte metale; au vediatu ca umediela si cu deosebire acréla rodú, lipindu-se de ele, pre acele metale in nisce farimituri, la pipaire grandiosu — aspre; la vedere platuróse, sure, cafenii, verdi; la miresire lesiósé; la gustu intiepatóre — ruginite ruginu; dara rugin'a cea verde a aramei si a plumbului este otraviciósá.

Déca au mancatu cine-va bucate din vase de atare metalu, murdările de atare ruginu, si asi'a — au devenitu pradá mortiei, rapitu-l'au dara acest'a din alta causa, insa nici decum din ceea a otravei vasului spurcatu?

Eata mórté trupésca prin murdaria! Asia vine si mórtéa sufletésca, mórtéa sociale prin murdaria peccatului!

Pism'a este umediela acrita, care prindendu, petruindendu unu punctu din vasulu animei — fia acest'a a unu individú, fia a unei familie, a unui poporu ori si a unei natiuni intregi; prinde a-lu rode, a-lu rugini, rugin'a se latiesce in tóte partile, si — mai curendu ori mai tárdú: eata vasulu totu rosu, spartu, prapaditu; eata totu trupulu otravitu, tóte miscárele bocel'eu, tóta bocel'ea agonia agonia — mórté!

(Va urma)

ca prin inscriere in lista trimisa barbatilor de incredere, se se declara catu mai curendu de membru alu partitei acesteia:—caci numai acestia voru poté loá parte in cosultările si agendele ulterioare ale partitei, pre carea si pana la constituirea definitiva o direge unu comitetu provisoriu de 50. de membrii, care pe langa ngrigirea castigarii membriloru si a constituirei partitei, prin o comisiune de 10. membri va compune unu regulamentu, ce—aprobandu—se de adunarea generale—va direge tota actiunea noastra politico-natiunale.—

Ocasiunea ni e data, si terenulu deschisu;—concurgeti dara fratiloru la conlucrare pentru scopulu desiptu, caci dela concurgerea noastra va aterna forte multu prosperarea starei politice a poporulu romanu!

Se traiesca patri'a, si natiunea romana!!

Aradu, 25 Ianuaru, 1868.

Comitetulu provisoriu alu partitei politice romane din comitatulu Aradului.

Varietati.

** „Albin'a“ traduce din „Spiegel“ o foia umoristica din Pest'a „o epistola din lumea ceea-lalta dreptu de argumentu la unu articulu intitulatu „Percezel si Kossuth.“ Folosimu ocasiunea si punemu subu ochii publiculu ca o caracteristica a tempulu de fatia acea

epistola din lumea ceea-lalta.

Contele Stefanu Széchenyi cátra . . .
Eu sum multiamitu cá-su mortu. Asiu voi ca voi inca se me fili uitatu!

De ce o popularitate pe care celu antain nebu nu, in ori-care clipa, o pote schimbá in ura si despretiu, candu lui i place a se gerá de celu mai mare barbatu alu secululu si a calumnia totu ce altii au eugetatu, facutu si suferitu pentru patri'a loru? Eu nu dorescu a sta pusu pe ale vóstre statue gloriose pentru ca voi, dupa ce in timpu de mai multi ani ati ingenuchiatu naintea ei, se me improscati cu petri, daca unu nebu nu ve va sumuti'a.

Era odata unu poporu indianu, elu avea unu Ddieu, si Ddieulu acest'a stetea pe unu postamentu inaltu, si cine trecea pe de naintea lui se tavalia in pulbere si se rogá lui. Iera cate odata resunau strigári de admonitiune din paduric'a unde stetea chipulu indumnedieitu, si ómenii ascultau si in fiecare di lincunau cu flori prospete.

Intr'una de dile inse nebuni unu preotu alu acestui Ddieu si strigá: „Acum'a eu voiescu a fi Ddieulu vostru, dara mai mare cá celu de mai nainte, si pentru ace'a voi trebe se faceti pedestalulu meu si mai inaltu!“ Nebunii priviau la elu, candu smintitulu a luat maciuc'a, a sfarematu chipulu si sau urcatu susu ca se fie mai mare de cátu densii lera ei suspinau cátra densulu si se rogau lui.

Asi'a sunteti si voi, de ace'a crutiati-me cu iubirea vóstra si cu adoratiunea vóstra carea in fiecare momentu se pote schimbá in contrariulu.

Mai antaiu de tote vi lipsesce tari'a in convingere.

Aretati-mi unu omu intre voi, ale caruia cugete nu suntu cá norii pe ceriu, ca nesipulu in pusta, ca spum'a spei in Dunare, cari se misca de orice suflare a ventulu; aretati-mi unu omu intre voi care nu ar poté fi coruptu prin favoru de la curte óri prin bani, care nu pote fi spaimentatu prin amenintiári; aretati-mi unu omu care nu scie numai se móra, ci si se traésca pentru o idea, care se tie nea de ea cu tota puterea inimei sale, si eu voi fi mandru ca m'amu nascutu intre voi.

Dar unu poporu care astádi si-adóra barbatii mari ai sei si mane ii defaima,—atere poporu nu potu stimá.

Unu poporu, ale caruia sentiri suntu atatu de desierte si false in cátu se schimba in fiecare óra,—nulu potu iubi.

Unu poporu care prin schimbatiunea sa se face de batjocur'a neamiciloru sei—nu lu potu compatimi.

De ace'a sum multiamitu ca am moritu si asiu voi se me fili uitatu!

. . . in diu'a anuala a mortii mele, 1868.

Stefanu Széchenyi

** Dela Asociatiune. „Transilvani'a dela 15 Aprile recerca pre tote foile romanesci din monarchia a publica din protocolulu siedintieloru

comitetulu Asociatiunii trane pentru literatur'a si cultur'a poporulu romanu conclusulu §-lui 84. Eata cuprinsulu intregulu §-lui :

§. 84. In legatura cu aceste Escelenti'a sa D. presiedinte spre a da impulsu la desvoltarea unei activitati mai energice si mai latite in interesulu prosperarei materiale si morale a asociatiunii, afla cu cale a propune imultirea, resp. denumirea unoru noui colectori prin unele parti.

Conclusu Acésta propunere priminduse cu unanimitate din partea comitetulu, pre langa vechii DD. colectori se denumescu inca urmatorii: a) pentru Abrudu Alecs. Amosu Tobiasiu, parochu si protopopu onorariu; b) pentru Belgradu Alecs. Tordosianu, parochu si administ. protopopu., si Augustinu Papu, protopopu; c) pentru Bistriti'a Alecs. Silasi, protopopu; d) pentru Blasiu D. prof Ioanu P. Moldovanu; e) pentru Brasiovu Ioanu Lengeru, prof.; pentru Campeni Mih Andreic'a, proprietariu, si Ioane Patiti'a, protopopu; g) pentru Cetate-de-balta Ioanu Pinciu, presiedinte de sedri'a, si Ioanu Almasianu, protopopu; h) pentru Cernautiu Ioanu a lui Georgiu Sbir'a; i) pentru Cinculu mare Moise Branisce, ascultantu; k) pentru Clusiu Ioanu Pamfilie, protopopu; l) pentru Deva Georgie Ceacianu, v. comite; n) pentru Gherla Ioanu Muresianu, cancellistu; o) pentru Mediasiu Ioanu Popescu, administ. protopopescu; p) pentru Marmati'a Petru Mihali, asesoriu; q) pentru Muresiu-Osiorheiu Nicolae Gaetanu, asesoriu la tabla regia; r) pentru Nasaudu Ioachim Muresianu, presiedinte de sedri'a; s) pentru Nochrichu Zach. Zacharia, practicantu; t) pentru Oradea mare Iustunu Popu, prof., si Iosifu Romanu, advoc.; u) pentru Pest'a Vincentiu Babesiu, jud. la tabla septemv., v) pentru Resinariu Bucuru Cioreanu, proprietariu; x) pentru Sasu-Reginu Anan. Trombitasiu, propriet.; y) pentru Sasu-Sebesiu Ioanu Deacu, protopopu; z) pentru Secarambu Beniaminu Densusianu, prot.; aa) pentru Siliste Dan. Neamtiiu si Nicolae Racuciu, parochi; bb) pentru Sighisior'a: Petru Decsei, parochu r. cat.; cc) pentru Viena Dr. Greg. Silasi; dd) pentru Zlati'a Ioanu Moldovanu si Ioanu Demianu, parochi; ee) pentru Bistr'a Augustu Coltoru, parochu, si Dionisiu Darabantu, not.; ff) pentru Offenbair Nicolae Fodoreanu, protopopu; gg) pentru Rosi'a de munte Simione Balintu, protopopu; hh) pentru Albau Nicolae Ispasu, jude satescu si Candrea; ii) pentru Unedora Avramu Pacurariu, parochu; kk) gentru Sacele Irimie Verza si Radu Popea, parochi; ll) pntnu Poian'a sarata Ioanu Baloiu, parochu.—Secretariulu se insarcineza a espedá susu numitiloru noui denumiti colectori decretule respective.

** Bucuresci 18 Apriliu. La mijlocirea consululu generalu c. r. austriacu din Iasi Wolfarth s'au adunatu consuli puteriloru din afara, spre a consultá pre bas'a sciriloru autentice sosite loru, ca persecarea jidaniloru din satele districtulu Bacau intr'adeveru s'a intemplat, si raporturile asternute in sensu contrariu guvernulu de cátra dregatoriele moldovene suntu neadeverate.

** Poetulu nationalu Dimitrie Bolinteanu, colaboratore si amicu alu „Trompetei Carpatiloru“, pre colónele cárei'a si-a reversatu alátea idei generose patriotice si in adeveru liberale, a bine-voitu sa doteze jurnalulu seu de predilectiune cu prim'a tiparire a siése drame ale sele inedite, in versuri, ale cároru subiecte suntu trase din istori'a patriei.

Deci Trompet'a va publicá siése drame istorice :

- 1) Mórtea lui Constantinu Brancovanu.
- 2) Marirea si Mórtea lui Mihaiu Vitédiulu.
- 3) Despotu Veda ereticulu.
- 4) Mihnea care i-si táia boierii.
- 5) Postelniculu Constantinu Cantacuzino.
- 6) Dómna Kéjna. Fia-care in cinci acte.

Sperámu ca lectorii Trompetei voru acceptá cu nerabdare totu-déun'a numerulu spre a celli in foliol'a sea istori'a romaniloru in actiune si traditiunea fidele care a caracterisatu totu-déun'a operele marelui poetu romanu. Incepemu publicarea acestoru drame cu numerulu de astadi si vomu urmá fara intrerumpere.

„Tr. Carp.“

** (Resculare din Barcelon'a).

In 14 ale l. c. s'au declarat starea de asediú pentru unu evenimentu neinsemnatu in Cataloni'a intréga. A dóu'a di de pasci voira lucratorii a-si petrece. Principalii insa pretindeau cá se vina in fa-

brica, lucratorii insa nu ascultara bucurosu. La amédi provocati fiindu se vina, protestara lucratorii unei fabrici; ei nu voiau se lucre, fiindu serbatóre si fiindu pecatu a lucrá la o asemenea di, precum le-au spusu loru preotulu in predic'a din diu'a de pasci. Ei traseru ca sine lucratorii din alte fabrici, cáta se mari si in urma silira si pre sodalii de bolta a incheia lucrurile lor derimandu ici colea magaziiile de vendiare. Dregatoriele nu venira intru ajutoriu cetatieniloru respectivi, cari in contra vointiei lor se impedeau dela lucru. Gendarmii se impotrivira, de a interveni in favórea unui fabricantu care lasa a umblá masinile sele, si disera cátra directorulu fabricei: „Déca i-aru táia bucáti cu atátu e mai reu.“ Capitenulu Generalu dise insus cátra resculatori, cari venisera inaintea palatulu seu: „Da, feciori voi aveti dreptu, astadi e di de serbatóre; trebe se o cinstiti.“ Dupa amédi nu luca nimenea; cetatea au fostu liniscita si teatrurile si cafenelele forte tare frecventate. Guvernatoriulu civilu adresá o proclamatiune cátra locuitori, in care atribue putina insemnitate intemplárilor. Nimenea nu mai gándea la intemplárele aceste, candu de odata aparú despartieminte mari de trupe de totu felulu pre promenad'a dela Ramb'l'a si capitenulu generalu contele Cheste lasá a se declará star'a de asediú. Ca contele Cheste aru fi luatú acést'a de motivu, spre a declará din nou starea de asediú. abia e de credutu.

* La proiectulu de lege celu non austriacu pri-vitoriu la tractarea delictelor de presa care s'a asternutu senatulu imperialu austriacu, obsnéva domnulu de Girardin in „Liberté“: „Daca Franci'a asémena acéstu proiectu cu legea s'a cea noua de presa si pe langa acea eugeta la abisulu celu infricosiatu; care o despartiea in anulu 1847 de Austri'a pó e sa fia ea superba pe acea, a fi caditu asia de josu supu Austri'a? Lasandu totu spiritulu de partida la parte si vorbindu din punctu de vedere a simtiului nationalu, se pote crede, ca Franci'a, s'aru poté uita, fara cea mai amara privire in sine si la sórtea sea, carea i-au formatu 2 Decem. 1851, cum puteri, care odinóra steteau asiá de tare indereptulu ei, acum o au invinsu, unele in marime teritoriale cá Prusi'a, altele in libertate cá Austri'a. Nu nu, acést'a nu e cu putintia. Séu marginile naturale ale Renulu si marginile naturale ale libertatei. Franci'a se pote schimbá, insa nu pote cadea.“

** O anecdota. Diariulu „Pays“ enaréza urmatoria anecdota. De vro cateva dile, sa observatu unu strainu cu dinstictiune si cautatura martiale, cu o roseta pertritia in rocu carele in contra poruncei domitóre se preumbla in susu si in josu pe glaceulu din Metz. Din cându in candu scotea o carticica de notitie din buzunariu, privea in jurulu seu, lu'a mesur'a sianturiloru si gropiloru si prenota cu acuratéa rezultatulu observáriloru sale. Un'a óra séu doua 'lu lasa in pace candu insa voi a parasi forte-éti'a, 'lu prinsara. La postu se declara ca voesce ase aduce inaintea comandantulu loculu si acestui'a i se recomandara atunci ca Generalulu de Moltke „Cum? invingatoriulu dela Sadow'a? intréba comandantele. „Dar acela.“ Casulu se telegraféza indatu la Paris, de unde urma nemijlocitu urmatoriulu respunsu: „Generalulu de Moltke, pote, catu voesce a visitá forteréti'a din Metz si a se preumblé de glaci.“ Asi'a sa pusera earasi pe picioru liberu invingatoriulu dela Sadow'a dupa o captivitate de 20 de minute.

** (G a r i b a l d i). Faimele respandite despre Garibaldi, parte ca a pornitu pre insul'a Sardin'a, parte ca se afla in Sicili'a, in fine ca umbla in vestiminte monachale imbracatu spre a inspectiuná intáriturile Romei, se demintiescu tote dupa sciri din insul'a Caprer'a; elu este ocupaju cu lucruri economice, fára a întârdia cu respunsulu la epistolele cele multeli incurgatóre. Asiá scrise de curendu unei dómne genuese, spre a multiamí pentru o adresa trimisa, unde totu odata provóca femeiele, a lucrá activu la sterpirea ciumei popesci, fiindu acést'a unu impedecamentu la seversirea unitatei italiene. —

Burs'a de Vienn'a.

Din 13/25 Apriliu 1868.

Metalicele 5%	56 60	Act. de creditu	180 70
Imprumut. nat. 5%	62 60	Argintulu	114 65
Actiile de banca	693	Galbinulu	5 56 5/10